

ŠVIESA

JORNAL
LITHUANO
"ŠVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
TELEFONAS 9-1640.
CAIXA POSTAL 4118.
SÃO PAULO.

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 128000
Pusei metų 78000
Lietuvoje dvigubai
Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I I I I

SÃO PAULO. 1937, SETEMBRO -- RUGSĖJO 4 D.

Nr. 36 (102)

Lietuvės Katalikės Moterys!

Šįsekmadienį Villa Zelinoj, tuoj po sumos šaukiamas Kat. Bendruomenės moterų sekcijos steigiamasis susirinkimas. Susiorganizuos Brazilijos lietuvės katalikės moterys, kaip jos yra susiorganizavusios Lietuvoje ir visuose kituose kultūringuose kraštuose.

Lietuvė katalikė motina išauklėjo Kryžių didvyrius, knygnešius, kurių ne baugino nei caro drėgnai kalėjimų urvai, nei ištrėmimas Sibiran, išauklėjo savanorius, kurie savo krauju išpirko Lietuvai laisvę. Lietuvė motina prikėlė Lietuvą nepriklausomam gyvenimui. Lietuvės katalikės motinos vardas istorijon yra aukso rašdėmis įrašytas.

Brazilijos lietuvė motina neįstengs pakelti tos naštos pareigų, kuri yra užkrauta ant jos, jau ir taip sulinkusių pečių, jei pasiliks neorganizuota. Jau laikus visoms katalikėms moterims, išsilaukusioms po milijoninį São Paulo miestą vieningai, organizuotai stoti kovon už lietuvišką ir katalikišką šeimą.

"Tad į darbą kas tik sveikas Dievas laimins mūsų žygi".

Jakėtas.

ČALI BŪTI PASTATYTAS PRIE SIENOS LITVINOVAS

Užsieny eina gandai, jie buvo nesyki ir Europos spaudoj paskelbti, kad gal greitai laiku bus pastatytas prie sienos garsus Sovietų Rusijos užsienio reikalų komisaras Lityinovas.

Stalinas su savo draugais dabar elgiasi taip, kaip 1934 metais pasielgė Hitleris—išžudyti visus, kas tik abejoja «vado» "neklaidingumu".

PABALTĖS ISTORIKU KONGRESAS

Neužilgo įvyks Pabaltės istorikų kongresas Latvijoje, Rygos mieste. Tame kongrese pasisąžadėjo dalyvauti 165 istorikai. Iš Lietuvos dalyvaus 10 istorikų

SPROGDINO ANGLŲ LAIVĄ

Viduržemio jūroje povandeniniai laivai, kurie nežinoma, kuriai valstybei priklauso, mėgino sprogdinti anglų laivą «Avock». Tai jau ne be pirmas toks paslaptinių laivų veikimas Viduržemio jūroje. Surasti šitą paslaptinę laivą išplaukė šis anglų karo laivai.

ARESTUOTAS SOCIALISTU INTERNACIONALO SEKRETORIUS

Olandijoje areštuotas socialistų internacionalo sekretorius Adleris, kuris įvažiavo Olandijoje su ne tikru, padirbtu, pasu.

MOBILIZACIJA KINIJOS

Iš Nankino pranešama, kad Nankino vyriausybė paskelbė vyrų mobilizaciją nuo 18 iki 45 metų amžiaus.

Ispanijos naminis karas Pamaldos

Sunkios vyriausybinių dienų

Ispanijos nacionalistų kariuomenė paėmusi Santander miestą, dideliais šuoliais žengia į priekį šiauriniame fronte. Nacionalistų pranešimu, gen. Franco kariuomenė jau priėjo prie Asturijos provincijos be jokio pasipriešinimo iš vyriausybinių pajėgų. Užėmė Asturiją, nacionalistų spaudimas prasidės Ispanijos pietuose, kur jau paruošta 80.000 kariuomenė.

Dideli mūšiai Argono fronte

Šią savaitę Argono fronte prasidėjo labai dideli mūšiai. Vyriausybinių pajėgų darė kelias smarkias atakas tarp Sargosos ir Teruel ir laimėjo keletą svarbių pozicijų. Andaluzijoje vyriausybinių pajėgų paėjo į priekį apie 3 kilometrus. Po kelių didelių vyriausybinių pralaimėjimų, jų pačių tarpe kyla nesusitaikymas ir nesutikimai. Valencijos vyriausybė daug kenkia anarchistai ir kiti kraštutiniai ganyalai.

Pietų Amerika pripažins gen. Francui kariavimo teisę

Ispanijos nacionalistus moraliai žada paremti Pietų Amerikos respublikos, kuriuos žada pripažinti Ispanijos nacionalistų kariuomenės šaliniai. Urugvajus jau yra šį pripažinimo planą įsdirbęs ir tekęs susipažinti kitoms valstybėms. Reikia pažymėti, kad didesnę Pietų Amerikos valstybių dalis simpatizuoja Ispanijos nacionalistams ir tikimasi, kad kai kurios greitai laiku pripažins gen. Franco valdžią. Tas aiškinamas tuo, kad nacionalistų valdžioje yra du trečdaliai Ispanijos teritorijos.

Popiežiaus dovana

Sventasjis Tėvas, Pijus XI padovanojo 300.000 lirų nukentėjusiems nuo karo šelpti vaikams. Šioji auka bus panaudota Santander miesto vaikams.

Rusija pardavė daug ginklų Ispanijai

Ispanijos nacionalistai skelbia, kad Ispanijos vyriausybiniškai pirko Sovietų Rusijoje visoklausų ginklų už 1.219.000.000 pezetų. Į tą sumą įeina taip pat karo lėktuvai ir tankai. Daug ginklų jie yra pirkę dar čekoslovakijoje ir Prancūzijoje. Nacionalistai sako, kad rusų ginklai ir jų karo lėktuvai nėra tobuli ir neprilygsta kitų šalių, kaip italių ir vokiečių ginklams.

KINU-SOVIETU NEPUOLIMO SUTARTI

Rugpjūčio 21 d. Sovietai pasirašė nepuolimo sutartį su Kinija.

Pagal tą sutartį abi šalys pažada nedaryti ginkluotų puolimų viena prieš kitą ir, be to, jei kuri nors šalis bus užpuolta vienos (ar kelių valstybių) pasirašiusios sutartį turi viena kitai padėti gintis nuo užpuolikų. Japonų spauda rašo, kad toje sutartyje yra ir slapti kariniai susitarimai. Tačiau Sovietai ir kinai užginčijo.

Kadangi Kinija yra dabar užpuolta japonų, tai pagal naują sutartį, sovietai turėtų eiti pagalbos kinams. Bet japonų užpuolimas dar neskaitymas užpuolimu ir tarp Kinijos ir Japonijos santykiai nenutraukti, nors karas eina labai žiaurus. Japonija, mat, nori «taikoj» gyventi su savo kaimynais, taigi ir su kinais, bet jie nori pasisiminti sau šaurinę Kiniją. Kinų vyriausybė paskelbė kariuomenės mobilizaciją ir pasiryžę kariauti su japonais.

Dėl tolimųjų rytų karo atsakomą Kinija

Japonijos užsienio reikalų ministeris Hirota pareiškė užsienie žurnalistams, kad dabartinis konfliktas šiaurės Kinijoje yra išauktas pačių kinų, kurie labai nedraugišką politiką pradėjo varyti Japonijos atžvilgiu. Dėl to esą visa atsakomybė dėl šio karo tenka Kinijai.

ŠI SEKMADIENI, RUGSĖJO MĖN. 6 DIENA PAMALDOS BUS:

Villa Zelinoj Svento Juozape bažnyčioje Mišios 8 ir 11 val.

Šv. Antano de Pary bažnyčioje suima — 11 val.

Rugsėjo m. 12 šv. Mišios bus Villa Anastazijos lietuviams 8 val. ryto.

Šį šeštadienį nuo 4 val. Villa Zelinoj išpažinties bus klausomi mokyklų mokiniai. Sekmadienį 8 val. jiems šv. Mišioms ir bendra Komunija.

ŠVENČIAUSIO SAKRAMENTO ADORACIJOS

bus 5 val. Mišparai, pusiau šeštą v. v.

Japonai rengiasi dideliui puolimui

Iš Pekino pranešama, kad japonai rengiasi dideliui puolimui ant kinų prie Chanai ir Suisjuan.

Austrijos karo manevrai

Austrijoj vyksta kariuomenės manevrai, kuriose dalyvauja Vokietijos, Vengrijos, Italijos ir Šveicarijos karo atstovai.

Kovos su jūrų plėšikais

Viduržemio jūroje nuskandinti jau keli laivai, kaip anglų, ispanų ir rusų. Juos nuskandino paslaptiniai povandeniniai laivai. Anglija ir Prancūzija tariasi kovoj su tais jūrų plėšikais.

Sumažėjo kavos eksportas

Palyginti su perėjtais metais, Brazilijos kavos eksportas šiais metais žymiai yra sumažėjęs beveik ant vieno milijono malšų.

DIDELĖ AFIORA BRAZILIJOS

Šiomis dienomis Brazilijos policija susekė didelę afiorą, kuri kraštui padarė nuostoliu apie 500 milijonų milreisų. Policijos pranešimais, Brazilijoje įvairiose vietose buvo falsifikuojami akcizės mokėsių ženklai ir platinami visuose Brazilijoje. Kada ta afiora prasidėjo, nežinia, bet manoma, kad seniai, nes labai daug tų ženklų išplatinta ir tuo būdu kraštui padaryta milžiniški nuostoliai. Keli aferistai jau yra suimti.

—Rugsėjo 25 d. Italijos diktatorius Mussolinis vyko Vokietijon, kur jis išbūti žada apie dvi dienas.

AR JAU RUOŠIESI I L. K. B. MENO SEKCIJOS

ŠEIMINYNĖ VAKARĄ

įvyksiantį rugsėjo m. 11 d. 8 val. vak. Šv. Cestane Lazio salėje (Rua Rio Branco 45). Programoj linkama komedija su dainomis «Kaminkretys ir Malūsininkas».

GROS DUDU ORKESTRAS.

RENGĖJAI.

MEDUZA

Nusiimkime kepures — inkvizitorius ateina!

Majus jau grąšina. Vienybės keliu žengiančios lietuviškosios visuomenės vadams jau pažadėti kankinių vainikai. Iki šiol tortūravo nesigirdami. Tur būt, paėmė baimę, kad gali istorija nesužinti didžiojo XX amžiaus inkvizitoriaus vardo. Per DULR-o įsilaikoma «lietuvių bei palaiškių» laikraštuką «Lietuvj» pereitą savaitę Tauragės inkvizitorius pasiūlė apsilvilti visiems tiems, kurie nebūciavo jo kojų merčio marškinius, nes kankinytė jau esanti prieš akis!

Taip ir manėme: demagogija, teroras ir fizinė prievarta — visada buvo patikimiausias skystakakių ginklas. Visų diktatorių ir sindikatinių tatau yra trumpiausią priebėga. Tačiau, šį kartą mums tiesiog galima juokingos Banderantės lėlės vaipyti. Aišku, niekas nedraudžia atsiminti tuos gerus laikus, kai drebėdavo Lydos barakai nuo skardžios lenkiškos komandos «Lietuvos vaduotojų» gaujoms. Niekas to nedraudžia. Niekas nedraudžia net ir čia daviuoti komandas tiems, kurie neįstengė atsikratyti vergijos lėkanų — savigarbos neturintiems, iš Lietuvos pabėgusiems idėjoms broliams. Tačiau, kai lenkiškų mirtų kankinio vainiką deda prie lietuviškų kojų šitas a. u. Juozapo didvyris, mes tik karčiai nusišypsoms ir parodom pirštu į kakta...

Anaipol, nemanome, savęs apgaudinėti. Mums aišku, kad protekcijos jau yra ir ateity gausiai bus daromos iš visų šonų. Turint trapinį smegenų galvoj ir daug pagiežos krūtinėje iš viso to šį tą vis jau galima sulipyti. Bet, rodos nė trūso nereikės: Banderantė ir konsulatė yra labai graudžiai sudiktavotų raštų, mažinėle perrašytų, kurie buvo netolimoj praetytį siuntinėjami visiems ir Baltrui prieš kolonijas «ramybės ardytojus» — kitaip sakant, Majus atsakydavo: Jei ne mano pavardė ant iškabos—ne, niekadosi, o iš kalno įgraudinti klapčukai choru kartodavo: Jei ne mūs karaliaus pavardė ant iškabos—ne, niekadosi! Gražiausias pavyzdys vėl yra su ta sena Grūdo istorija. Kai iškilo gyvas susidomėjimas kolonijoje kolonizacijos reikalais, tai majtinkai neatėjo su savo išmintim ir iniciatyva į talką. Kolonija tik vieną dieną išgirdo, kad Banderantėje yra lygiagrečiai įsteigta kolonizacijai tirti komisija, kad kolonizacijos problemas ten «studijuoja» kone mokslininkai, kaip, pav., buvęs «Lietuvj» redaktorius ir kit. garsenybės. Gerai, kad kiti nėra tokie dideli patriotai, o tai būtų turėję šiandien Beudruomenės Grūdą, Vilties 2 Grūdą, Kyto Grūdą, Aero Klūbo Grūdą, (debesis bulvėm apsedinti), Uckaus Grūdą, Dut-

EVANGELIJA XVI SEKMADIENIUI PO SEKMINIU

(ŠV. LUKO 14, 1—11)

Anuo metu Jėzui įeinant į namus vieno parisių vyriausiojo valgyti, atsitiko, kad jie tykojo jo. Stai jo akivaizdai stovėjo vienas žmogus, sergas yaudens liga. Tuomet Jėzus atsilepdamas į jį įstato žinovus ir farizėjus tarė: Ar dera sabatoje gydyti? Bet jie tykėjo. Taj jis ėmė jį, pagydė ir paleido, o atsilepdamas į juos jis tarė: jei kenosi jus asilas, ar jautis iškrinta į šulinį, ar ne tuojau sabato dieną ją štraukiate. I tai jie negalėjo jam atsakyti. Pastebėjęs, kaip pakviestieji rinkosi sau pirmą šias vietas prie stalo, jis pasakė prilyginimą ir jiems tarė: Pakviestas į ves tuves nesisėsk pirmoji vietoje, kad kartais nebūtų pakviesta garbingesnio už tave, kad tas, kurs tave ir jį kvietė, atėjęs nesakytų tau: užėisk šitam vietai. Tuomet jau turėtu nei nurodęs sėstis paskutinėje vietoje. Bet būdamas pakviestas, eik ir sėsk paskutinėje vietoje, kad atėjęs tas, kurs tave kvietė sakyti: prieteliau slyk aukščiau! Tuomet tau bus garbė akivaizdoj sėdinčių drauge prie stalo. Nes kiekvienas, kurs save aukština, bus pažemintas, o kurs žemina, bus paaukštintas.

ma būtų užčiaupti lietuviui-lūpos — už grotų ar netgi amžinai... Iš kaulių pirklių galima laukti kiaušiškiusių darbu. Viskas jiems — tik nusisipjaut.

Vadinasi, strategai iš Banderantės graso netuščiomis. Ir ne už dyką iš officiozo skilčių skelbiamas didžiojo inkvizitoriaus dekretas: mainais už lenkiškas mirtas, perrijtas Maskvos kaspinu, kapitonai žada apdovanoti generolą dar vienu dideliu grabju iš piku tonurų ir gauruotos pesagogikos.

Visų martyrologijų procedūra yra ta pati: garbink stabus arba — žuk! Tačiau, dabar, kai visą kolonija šaukte šaukia: Salin sindikato diktatūra — nenorime daugiau lankstyti Banderantės stabui! Mes norime patys sau suskurti gražius vienybės rūmus skaidresniam gyvenimui! — tai tos kolonijos šio kiems ar tokiems vadams negali būti dviejų pasirinkimų. Lieka pasiryžti sutikti antroji ištarmės dalis, būtent, tortūros ir kankinio vainikas. Kantriai palauksime, ką avautiūringos notūros sugalvos. Iš savo pusės, nemanome terlotis, rašinėdami špargalkas dėdėm. Tai ne mūsų specialybė, o ir laikotam neturime. Daug melniau yra šypotis drauge su visa kolonija, kai nersis iš kailie keli degeneratai ir leis į darbą visas priemones: pradeda pingos stiklinėm ant mokyklos laiptų, baigiant vokiečių protestantų ir hungarų susirinkimais jų viduje!

Ispėti norime iš kalno: lietuviškoji kantrybė bus negailestinga visiems, kurie ją galutinai baigs išsemti.

Daug jau kartų buvo kreiptasi į gerą Banderantės valią. Be j visus, tegul ir geriausius, sumanymus ir nuosirdžiausius bendram darbui kvietimus Majus atsakydavo: Jei ne mano pavardė ant iškabos—ne, niekadosi, o iš kalno įgraudinti klapčukai choru kartodavo: Jei ne mūs karaliaus pavardė ant iškabos—ne, niekadosi! Gražiausias pavyzdys vėl yra su ta sena Grūdo istorija. Kai iškilo gyvas susidomėjimas kolonijoje kolonizacijos reikalais, tai majtinkai neatėjo su savo išmintim ir iniciatyva į talką. Kolonija tik vieną dieną išgirdo, kad Banderantėje yra lygiagrečiai įsteigta kolonizacijai tirti komisija, kad kolonizacijos problemas ten «studijuoja» kone mokslininkai, kaip, pav., buvęs «Lietuvj» redaktorius ir kit. garsenybės. Gerai, kad kiti nėra tokie dideli patriotai, o tai būtų turėję šiandien Beudruomenės Grūdą, Vilties 2 Grūdą, Kyto Grūdą, Aero Klūbo Grūdą, (debesis bulvėm apsedinti), Uckaus Grūdą, Dut-

Stalinas galabija bolševikus

Iš paduotų spaudoje žinių iš Sovietų Rusijos matosi, kad tenai anti-sovietinis judėjimas plečiasi po visą bolševikų respubliką. Stai tik dalis šių savaitę paduotų žinių iš Sovietų Rusijos.

Arestai, šaudymai

6 žymus vieno kolektyvino ūkio, Leningrado apylinkė, Ostrorsde, valdininkai kurių tarpe viena moteris ir vjetos sovietų pirminukas nuteisti sušaudyti už sabotožą ir prieš sovietinį

veikimą.

9 aukštį Leningrado valdžios tarnautojai nuteisti sušaudyti už priešvalstybinį veikimą.

Kroonovardeiskyje areštuota 11 anti-revoliucionierių, kurie atduoti krašto tribunolui. Sovietų laikraštis «Minsko darbininkai» skelbia, kad «karo tribunolas Minske nuteisė sušaudyti 8 trockistus, kurie kesinosi padėgti kareivines ir karo sandėlius. O prieš kelias dienas buvo taip sušaudyti: 6 trockistai, kurie dirbo anti-sovietinį darbą.

NAUJI KOMISARU AREŠTAI

United Press agentūra skelbia: Visoje Sovietų Rusijos teritorijoje eina smarkus anti-sovietinis judėjimas. Areštuota daugybė komisarų, kurie veikia kaip krašto išdavikai prieš esamą tvarką tikslu grąžinti Rusijoj kapitalistinę santvarką. Areštuoti taip pat ir rusų organizacijos Komsomol vadai: Lukianov, Fainberg, Andrejer ir Kosrav

SUSĀUDYTOS DAR DVI MOTERYS

Nuteistos sušaudyti vaikų prieglaudos prižiūrėtojos Anna Grigorevka ir Paulina Uvanova, kaip sabotažnikės Azovo apylinkėj teisama 13 vete rinorių, kurie kaltinami nuodiję gyvulius ir dirbą anti-sovietinį darbą.

ANTISOVIETINIS VEIKIMAS GEORGIJOJ

Bolševikų laikraštis «Zarnie Vos-toka» rašo, kad Signalu mieste nuteista 11 kontrevoliucionierių, atseit, Stalino priešų, kurie buvo labai išplėtę anti-sovietinį veikimą visoje Georgijos valstijoje ir rengę sukilimą prieš Staliną. Tam judėjimui esą vadovavo Agniashvili, kuris jau areštuotas ir laukia teismo. Areštuotieji daugumoj priklauso komunistų partijai.

PAŠALINTAS DAR VIENAS RUSIJOS "REPUBLIKOS" VADAS

Komunistų partijos ir valdžios įsitaigų valymas nuo visokių «priešų» pasiekė dar vieną Rusijos «republiką» — Tažikistaną.

Gautais iš ten laikraščiais, Tažikistano respublikos prezidentas Cirinco Sotomor ir daugelis kitų augusių respublikos vyriausybės narių liko pašalinti iš vietų.

3 KOMISARAI PASMERKTI MIRCIAI RUSIJOJE

Trys viršininkai Novorossisko maisto trusto liko pasmerkti mirčiai, o penki kiti viršininkai nuteisti viešiemis metams kalėjimui už, kaip valdžia kaltino, «bandymą suardyti darbininkų marketus».

Jie ypač buvo kaltinami už leidimą parduoti sagedusias dešras, nuo kurių apsidondijo 120 žmonių.

Iš virš paduotų tik vienos savaitės žinių, matosi, kad Sovietų Rusijoj eina platus judėjimas prieš Stalino diktatūrą. Nepasitenkinimas rusų liaudyje bresta ir auga. Juo toliau, juo didesni areštai ir žmonių žudymas vyksta. Bet tokiomis priemonėmis kokiomis laikosi Stalinas, bus sunku išsilaukyti. Stalino diktatūra eina prie galo. Nes jėgu jis pradėjo plėsti mastą net bolševikus ganiabyti, tai, aišku, kad jis jau jokio pagrindo nebeturi.

SKAITYDAMAS
«SVIESA»
ZINOSI
VISKA.

REGENSBURGO (VOKIETIJOJ) KATEDROS CHORAS, kuris prieš pora savaitų su dideliu pasisekimu koncertavo São Paulo teatre Municipal, bei giedojo dabnyčiose pamaldų metu.

Krikščioniškoji demokratija¹⁾

Šiandien, kada dėl ateities grumia si demokratija ir diktatūra, visvien fašizmo ar hitlerizmo vardu, ir kada visos valstybės yra susigrąpusios į du frontus: demokratiskąjį ir diktatoriinį, pravartu yra giliau pažinti, kas yra demokratija, ir kas yra tas fašizmas, kuris Europos ir Azijos žemėse užkūrė naujos karo gaisrus. Demokratijos pionierius, žemės reformos įgyvendintojas Lietuvoje yra didis valstybės vyras ir politikas kun. Mykolas Krupavičius. Apie demokratiją yra parašęs knygą vardu «Laudies Tarnyboj». Ten trumpai aprašyta krikščioniškosios demokratijos istorija ir pačios demokratijos supratimas. Kai kuriuos skyrius dėl jų įdomumo ir aktualumo iš minėtos knygos spausdiname ir «Šviesoje».

REDAKCIJA.

a) Krikščioniškosios demokratijos trumpa istorija

Demokratystė gimė krikščionystės Evangelija yra demokratystės šaltinis. Geroji, Kristaus atnešta, naujiena pasė jo jos pirmus grūdus ir nutiesė jai tvirtus ir sveikus pamatus. Demokratystės dėvėta buvo pagrįsti jau pirmųjų krikščionių viešieji žygiai ir darbai. Bažnyčios tėvai dažnai ją liečia savo raštuose. Šventas Tomas Akvinietis aiškina jos prasmę, turinį ir naudą. Tačiau, jai nepavyko pertvarkyti visę gyvenimo ir įveikti visuosiu žmonių santykiuose ir valstybių santvarkoje. Jai, mat savo plėtimosi kelionėje teko sukilti labai daug stiprių beveik nenugalimų kliūčių. Svarbiausios jų — reformacija ir didžioji prancūzų revoliucija, kurios pagimdė liberalizmą, atkakliausią demokratystės priešininką. Šių pamėnėčių veiksmų buvo sustatyti ilgam laikui visi demokratystės laimėjimai. Demokratijos judėjimas apmirė, be-

1) Demokratija — liaudies žmonių valdžia.

numirė. Jį laukė tinkamų apystovų, kad pabastų ir jau nebekludoma. trium faliai žengtų drąsiai pirmyn ir pirmyn. Reikalingas buvo Apvaizdos žmogus toms apystovoms sudaryti. Apvaizda jį pasijuntė. Tai buvo popiežius Leonas XIII. Jisai, kaip Bažnyčios galva, savo autoritetingu žodžiu atnaujino demokratijos judėjimą ir davė jam, pritaikintą naujoms gyvenimo sąlygoms, turinį, prasmę ir vardą. Tą krikščioniško sios demokratijos judėjimą jis stiprino ir žadino per visą ilga amžį. Dėl to Leonas XIII teisingai ir nusipelnytai vadinamas krikščioniškosios demokratijos tėvu.

Krikščionių demokratų vardą pirma kartu yra paminėjęs beigu parlamento atstovas Helleputte 1891 m. Malines'o katalikų kongrese. Prancūzijoje tą vardą pirmas įvedė žinomas prancūzų krikščionių demokratų vadas kun. Naudet 1896 m. krikščionių darbininkų suvažiavime Paryžiuje. Reikalingas buvo tik oficialus to vardo patvirtinimas. Ilgai neteko laukti. Tai padarė Leonas XIII.

«Sveikos ir teisėtines demokratijos klausimas jau yra išspręstas. Esate tikri krikščionys demokratai ir sveikini jus kaip tokius» — pasakė Prancūzijos maldininkams kardinolas Parocchi po to, kai juos Leonas XIII buvo priėmęs ir pasakęs jiems švento Petro bazilikoj nepaprastai svarią kalbą 1898 m. spalio 8 d. ne tik prancūzų tautai, bet ir visam pasauliui.

b) Demokratijos supratimas

Demokratystė savo esmę reiškia tokią civilinę santvarką, kurioje visos visuomeninės, judinės ir ekonominės pajėgos, savo hierarchinio išaugimo pilnaty proporcingai bendradarbiavimui siekia visuomeninės gerovės tuo būdu, kad galutinam rezultate pakeltų žemesniųjų luomų gerovę.

Taime apibrėžime yra aiškiai nurodytas dvejopas demokratybės tikslas.

Pirmas—visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė yra esminis uždavinys ir vienatintis žmonijos buvimo pamatas. Imant į galvą visuomenės sudėtį ir jos reikalus, pirmą pirmiausia toji gerovė jau savo įgintimi siekia žemesniųjų luomų. Žemesniųjų luomų gerovė sudaro antrą demokratystės tikslą. Abu šie sankcionuoti tikslai yra visuomenės santvarkos pagrindiniai dėsniai.

Žmonių visuomeninę santvarką yra įkūręs tarpiniai pats Dievas, kuris nuskyrė žmoniui gautiną tikslą ir nurodė priemones tam tikslui siekti. Toji santvarka pirmiausia remiasi pareigomis Dievo ir artimo atžvilgiu, o paskui tik įstatymais. Įstatymai, mat, plaukia iš pareigų ir yra tik tam, kad apdrausitų ar net palengvintų žmogui išpildyti savas pareigas, siekiant jo turimų tikslų. Visų visuomenės narių yra pareiga bendromis pajėgomis ir darbu įgyvendinti Dievo planą, t. y. visuomenės gerovę tuo būdu, kad kiekvienam žmogui būtų palengvinta įsigyti medžiaginių turtų, kurie pareina nuo dvasinių, ir pritaikinti amžinajam tikslui. Tokios santvarkos įgyvendymo pareiga nėra vienoda visiems žmonijos nariams. Jos didumas pareina nuo asmens turto ir gabumo. Iš antros pusės, asmens paramos ir pagalbos reikalingumo laipsnis normuoja visuomenės pareigą atskiro žmogaus atžvilgiu. Iš to emta, kad tokią visuomeninę santvarką gali praktikoje plėtotis ir realizuoti tik pareigų hierarchijos keliai. Tos gi pareigos sunkiau guls ant turtingesniųjų luomų, o vargingesnieji luomai daugiau joms naudosis. Apie panaikinimą ar suveiklavimą luomų tokioji santvarkoj negali būti kalbos. Visas jos turinys yra tas, kad kas daugiau gali, daugiau privalo; kas gali mažiau, gauna daugiau. Tas principas yra demokratystės esmė.

Kadangi, tačiau, pareigų atlikimas reikalauja pasiūventimo ir asmeninio išsivadavimo, tad pareiga gera daryti artimui virsta tuo reikiamu principu, kad visi, ypačiai aukštesnieji luomai turi dirbti pasiūvedamui ir savę išsivadėdami visos visuomenės naudai, pirmoj eilėj statydami skurstančių sluoksnius. Visuomene, kurioje dirbama tuo būdu sutartinai visuomenės gerovei, ypačiai žiūrint vargingesniųjų reikalų, savo lytimį yra tikrai demokratiška, o tokią visuomeninių pareigų dėsnio pa-

remta demokratystė, gali būti atmetama ar nepripažįstama tikrai tu, kurie neturėdami meilės ir vaduodamies tik-tai nešvarių egoizmą, trokšta savo artimo asmenį, darbą ir turta pavergti savo asmeninei šio gyvenimo laimei.

Tokis tad yra principus demokratystės supratimas, jos esmė, jos turinys. Iš tokio demokratystės turinio bet ką išleidus, ji nustotų tikro savo charakterio. Kas gi liečia kitų atskirų visuomenių pajėgų konstituuavimo civilinių, politinių ir ekonominių reikalų atžvilgiu, tai reikja pažymėti, kad jie nesudaro esminių demokratystės dalies, bet yra tik atsitiktiniai jos požymiai, kurie, įvairiais būdais parodidami nuo vietos ir laiko sąlygų, gali būti logine ir istorine jos pasėka. Bet kaip ten būtų, tie požymiai, dar kartą pabrėžime — nekeičia pačios demokratystės esmės. Demokratystė išvesdama savo supratimą iš savo tikslo, kurio siekia, ir dvasios, kuria yra galvina, išskyla virš jų — ir jei net gali būti jų šaltiniu ir protipu, tai su jais sumaišoma negali būti.

Mykolas Linkevičius.

Brangus kraštas

Gimiau krašte, kur nėra sostu,
Kur skurdas perankati susendiam lušmas,
Kur laimės ieškant nepabosta,
Beieškant per dienų dienas.

Nėra čia deimantų kaaklių,
Čia aukso uiekas nerastų;
Nežėri gntūžančių lūšnėlių stiklas
Ir pakelėse kryžių per aštus.

O liūdesio, o kiek čia skausmo,
Kiek nuodėmingos meilės naktimis!...
Tiktai palikite nors truputį dangaus nam
Nekartą debesį maldauti jui.

Ir vis dėlto brangus tai kraštas
Su liūdesiu, skausmu, su meile bet kokiu.
Brangus, nors pilko skurde ir uemžta
Ir nors gyvent kaskart sunkiau.

Ir tu jauji — svetur nusidangiavęs
Tu nežumigtumei ramiai:
Tave kankintų ilgesys tėvynei,
Pasiilgimas krašto, kur gimėi.

A. VAICIULAITIS.

Piršlybos.

(Tęsa iš 35 nr.)

Kai jau pasijuto esą netoliausias nuo Svendro namų, Jaucėlis dirstelėjo į savo kelionės draugą ir nepastebimai nusišypojo. Ir kurgi nei Ramynas taip dailiai apsikarpė ūsus, ant kaklo užsirišo gražiausią savo nabašinkės žmonos šilkine škepetaitę. O batai tik žvilgėjo nuo saulės spindulių!

Vaziuojant per Svandro laukus Jaucėlis ūmai atsisuko į Ramyną ir metė klausiamą žvilgsnį.

— Na? — paklausė tokiu būdu užkalbintas Ramynas.

— Bet mes juk dar nesutarėm, kada aš turėsiu pradėti piršti. Ir iš ko žinosiu, kad reikia piršti? Kitąsyk tau Svendraitė gali nepatikti.

— Oho!—atsipūtė Ramynas. — Iš tikro būtume pamiršę. Ir ką čia padarius. Duok pagalvoti valandėlę.

Netrukus jie stuktėlėjo alkūne kaimynų ir pasakė:

— Klausyk. Man rodos, kad mus kaip gerus pirklus, pirmiausia pavaišins.

— Tikrą taisybę. Aš dar šiek toks pažįstamas su jais. Pernai metais aš iš jo pirkaui sėklinių kviečių ir geras magaryčias sugėriau. Kviečiai, pats žinai, tikrai pulkūs išaugo.

— Tai matai. Turės pasijadėti ir ta Svendro dukra. Padarysim taip. Jei ji man patiks, aš tau užmėnsiu koją. Tada peleisk j darbą savo liežuvi. Jei ne, — tai ne.

Čia juodu pasuko į Svendro kiemą. Sulojus ūnims, pasirodė pats šet-

mininkas iš sodo, kur, maist pavėsiaudamas miegojo apypietės. Svečius tuojau nuvedė į pirkiai. Neilgai teko laukti, kol pasirodė tarnaitė ir ėmė ant stalo dėti blyndus ir šaukštus. Jaucėlis girdėjo, kaip virtuvėj kepsniai spirga ir puodai šnypsčia.

Seimininkas, paėmęs iš kerčios duonos kepalą, priraikė daug storų riekių ir, kai art stalo sugaravo sriuba, paprasė svečius nepuikuoti ir pasisotinti. Tuo tarpu Ramynas matydamas, kad pirkioj švaistosi tik jaunutė tarnaitė, ėmė galvoti, kad Svendraitė gal dar iš bažnyčios negrįžus ar visai nepasirodys. Jis kelisry nekantriai dirstelėjo į pirštį, susukošėjo, kad tas greičiau susiprastų ir kaip nors merginą į pirkiai ayvadintų.

Jaucėlis pastebėjo susirūpinusį savo kaimyno veidą ir neramius jo pažvilgimus. Tada iš tolo pradėjo jis Svendrą klausinėti, ar jau visi iš bažnyčios parėję, kodėl nieko daugiau iš namiškių nematyti.

— Grįžti jau grįžo. Bet dovano kit, sveteliai žmonai truputį galvą suskaudo, o dukty kažin kur išklydo.

— Tiek jau to,—atsakė ne visai patenkintas tokiais žodžiais Ramynas. —Juk atvažiavom arklių pirkti. O juos galės parduoti ir vienas seimininkas.

Vos spėjo jis nutilti, kai por duris kažkas įėjo. Atsisukę pamatė jau nejauną mergutą. Tuoj susiprato, kad tai Svendraitė, ta pati, kuriai ketinosi piršti. Taip tai ji! Jei dar ir būtų kitas abejonė, tėvas ją būtų išblaškęs išais žodžiais:

— Tai Uršulė, mano dukte.

— Aha! — neiscentė garsiai nenusistebėjęs Ramynas.

Ir jis maišydamas šaukutu po bliūdą ar kramtydamas kepintą mėšą, retkarčiais akimis metė į Uršulę, kuri sė-

dėjo ant suolo ir kaip kada vienu kitu žodžiu įsikūdavo į vyrų šneką.

—Mergina kaip mergina—galvojo sau Ramynas. — Ir nematyt, kad būtų kyaila. Tik ji man netinka.

Kurgi jam tiks! Juk jis vaziuodamas Jaucėliui išpasakėjo, kokią žmogą turėtų gauti: jaudrią, greitą, plepią, gerą šeiminiukę ir būtinai su tamsiais plaukais ir tamsiomis akimis. Čia gi, lyg tyčia, viskas priešingai: mergina atrodė lėta, o plaukai — tikras linas, akys—lino žiedas. Ir tokia laibutė. — Šiaip gal ir tiktų, bet jui nepakenciam tie šviesūs, net j balsuina linkę plaukai. Kaip kokios mažos mergaitės. Jau jo toks būdąs kad tik tamsiaplaukos mėgo. Ne, nieko nebūs.

Ir juo Ramynas, ilgiau galvojo, juo smarkiau kando mėšą. Tik dabar jis atsiminė, kad turi duoti ženklą savo piršliui, kuris jau kelintas sykis, nežinodamas ką daryti, reikišmingai į jį akimis dėbėjojo. Ramynas paklėjo po stalu koją ir iš lėto pasiekė kaimyno batą. Jam staiga užėjo noras taip spustelti Jaucėlio batą, kad žmogelis riktėlėjęs kedėje pasišokėtų. Bet netikėtai atsiminė, kad būvo susitarę piršti, jei užmėns koją. Tada Ramynas taip smar kiai ir net kiek piktokai papurtė galvą, jog Jaucėlis tuojau susivokė, kad jis taip negaus išsispiepti.

Pavalgę, padekoję nuėjo arklių pasižiūrėti. Į ganyklas, kur prunkdama jie žolę skabė.

Jaucėliui arkliai pasirodė visai puikūs. Neliesi ir geros veislės. Ramynas priėjo artyn, praziūdinęs gyvulius pažiūrėjo į dantis, apčiuopinėjo su visiu rimtumu papilves, patekėleno į piršis. Iš visų pusų apžiūrėjęs, atsisuko į Svendrą ir tarė vienu žodžiu:

— Ne!
— Kas ne? paklausė tas.

— Ne. Štoki arkliai man netinka.

— Ir kodėl?
— Kodėl? kodėl? — ir čia pradėjo beveik su įnirtingu pliaukšėti botkočiu, kurį buvo pasiėmęs praedamas pro vežimą, į savo žvilgančius batų aulius. — Ogi todėl, matai, kad jų strėnos peržemos ir piršius beveik nematyti. Ką toki arkliai galės dirbti. O mau gerų reikia.

— Visi sako, kad mau arkliai geri, — pastebėjo Svendras.

— Ką čia jų gerumas — ko ne piktai ranka numodamas atsakė Ramynas. — Tokios piršys tik kumeliukams, ne didelėms arkliais.

Ir nenorėdamas toliau šnekėti ir pykintis, jis atsisuko į Jaucėlį tardamas:

— Bet, kaimynė, tolimas kelias ligi namų. Ar nevertėtų rengtis vaziuoti. Neilgai trukus jie įsadarėjo iš Svendro klemo.

Jaucėlis suplakė nusistovėjusius arklus ir pažiūrėjo į Ramyną, kuris įtraukęs kaklą, kietai sučiaupęs lūpas, visa kelia lėtylėjo. Ir sunku pasakyti, ar jis ką nors galvojo. O jei galvojo, tai apie ką: ar apie Svendro arklus, ar apie Svendraitę, ar apie naujas piršlybas.

Simtas numerių išėjo,
Tūkstantis išeis
Dveiks laukų gimtųjų vėju,
Tėviškės žiedais!

Tamsta žinai, ko kiti nežino.
Pasakyk ir jiems: «šviesa» — rimčiausias lietuvų laikraštis!

IVAIRENYBĖS

Sovietų Rusijos tragedijos dalyviai.

Išrasta nauja nepaprasto švietimo lempa

Fotografuoti, o ypač filmuoti, reikalinga stipri šviesa. Tai filmų b-vėms padaro nemaža išlaidų, nes studijose elektra dega visą dieną. Saulės šviesa retai tenaudojama. Ji krinta viena kryptimi apšviesti viena lygiai ir, iš priešingos pusės, vienodai padaro šešėlius. Todėl darant nuotraukas net ir lauke labai dažnai vartojami stiprus prožektorius, kurie pataiso saulės šviesos nenumatytumus. Esant tokiam elektros poreikavimui, filmų b-vės yra pasistatę nuosavas elektros stotis, kurių viena galėtų aprūpinti šviesa dideli miestą. Toks didelis elektros suvartojimas studijose pagamina dar ir nereikalingą šilumą.

Bet neseniai ir čia susilaukta išradimo. Jungt. Valst. Stanfordo un-to fizikas, Cornelis Bolis, padirbo lempa, kuri dideliai apšvietimui bus nepaprastai naudinga. Tai yra stiklinis vamzdelis, plonesnis už pailšį (apie 6 mm.), kurio viduriu eina išilgai 1-2 mm diam. skylutė, pripilta gyvsidabre. Elektros srovė į vamzdelį paduodama per neono dujas. Srovės lankas gyvsidabrio temperatūrą pakelia iki 8.000°C. Dėl to gyvsidabris ima garuoti, ir vamzdelyje susidaro net 300 atmosferų spaudimas. Šis vamzdelis yra dedamas į kitą, pripiltą vandens, kuriame vanduo gali laisvai tekėti ir, tuo būdu, palaikyti žemą temperatūrą. Užtat šviesa gaunama labai stipri. 15 centr. ilgio vamzdelis duoda 80.000 žvakių šviesą. Tam reikalinga 8.000 voltų įtampa, bet, tik 1,5 amp. srovė. Šios lempos dabar gamina amerikiečių General Electric Co. ir Olandų Philipso b-vė. Jų kaina bus labai žema, ir todėl dideliai apšvietimui jos galės būti plačiai vartojamos.

VISAS PASAULIS PO 200 METU -- IŠEIS IS PROTO!

Vienas anglų statistikas išskaičiavo, kad po 200 metų visi žmonės pasaulyje bus... bepročiai. Tada jis apskaičiavo šiek tiek būdu. 1859 m. iš kiekvienų 535 sveikų žmonių buvo 1 pamišėlis. 1897 m. vienas pamišėlis teko tik 312 normalių žmonių, 1926 m. vienas beprotis teko tik 150 sveikųjų. Taigi, jei bebročių skaičius pasaulyje augs ir toliau tokiu tempu, tai, anglų išskaičiavimu, 2.139 metais neliks nė vieno normalaus žmogaus. Visi bus bepročiai!

Kaučiukas iš pomidorų

Italų d-ras Giovanni Mavri iš Parmos paskelbė aporoje žinia, jog esant išradęs būdą gauti iš pomidorų substanciją panašią į kaučiuką. Šiuo svarbiu išradimu labai susidomėjo Italų moksl.

ANGLIKONU VIENUOLĖS LIKO KATALIKĖMIS

Visa Vankuvero anglų vienuolių bendruomenė buvo priimta į katalikų bažnyčią. Tos vienuolės anksčiau laikė mokyklą ir prieglaudą senoms moterims.

Kodėl chameleonas gali keisti savo spalvą?

Kaip žinoma, chameleonas labiausiai pasižymi tuo, kad gali keisti savo spalvą: vieną dieną jis yra juodas, kitą dieną — geltonas ir t. t. Zoologai šmė ieškoti šio reiškinio priežasčių.

Ištyk buvo manyta, kad spalvų keitimasis turi ryšį su centrine nervų sistema. Tačiau zoologas Kleinholzas, kuris tyrė Floridoje gyvenančių chameleonų spalvas, priėjo prie šitokių išvadų: Jis ptaustė chameleonams įvairias nervus, bet tatau nė kiek neatsiliepavo jų kailio spalvai. Pagaliau, Kleinholzas apie chameleoną smeginis surado specialią limfinę liaukutę, kurią išplovus chameleonas įgaudavo žalią spalvą, ir jos jau negalėdavo pakeisti. Kai tyrinėtojas chameleonui vėl išvirkdavo tos liaukelės sūrį, žvėrelis vėl galėdavo keisti spalvą.

Dėl tos nepaprastos savybės, leidžiančios dažnai keisti odos spalvą, «chameleonai» praminti ir tie žmonės, kurie dažnai keičia savo pažiūras ir įsitikinimus. Bet kur yra jų šioji limfinė liaukutė?

„šviesa“ šviečia į patamsius žodžius spinduliais, Kad mes eitume per amžius Lietuvos keliais!

9.000 DOLERIU TRIŪSIU BŪDOJE

Prieš 30 metų policijos seržantas Bartonas kėsinosi nusizudyti, tačiau šūvis jam tik sugadino visam gyvenimui akis. Kadangi jis buvo ligai tarnavęs policijoje, tai nelaimės išiktam valdžiam jam paskyrė 225 dolerių metinę pensiją, kurios tačiau jam neužteko, todėl jis nutarė elgetauti. Prieš savaitę laiko Bartonas vėl kėsinosi nusizudyti, ir šį kartą jam pavyko. Paliktame laške jis rašo, kad nusizudė bijodamas vargo. Viskas jo turtas esą du triušiai, peilis ir pensijų knygtė. «Testamentas» baigia mas tokiais žodžiais: «Jeigu dar ką nors rasite mano kambary, atiduokite mano senam draugui policininkui R...» Darydama kratą velionies kambary policija triušius dežėje rado 9.000 dolerių.

GYVENIMO PATYRIMAS

— Pasakyk man, koks skirtumas yra tarp pirmosios ir paskutiniosios meilės?

— ???

— Matai, kiekvienas mano, kad jo pirmoji meilė yra ir paskutinioji, tai paskutinioji meilė paprastai vadina pirmąja.

Jaunikis:—Nepatinka man peršamoji mergina. Jos viena koja trumpesnė už kitą.

Pirėlys:—Taj kas, kad viena trumpesnė, užtai kita ilgesnė.

Stalinas tarp dar neseniai sušaudytų, ar pažemintų raudonosios armijos generolų. Jų tarpe ir Lietuvos generolas Putna, vidury.

JUOKU SKYRIUS

KATRAS TURTINGESNIS?

Trys studentai, kurie svajojo turėti daug pinigų, susitarė, kuris iš jų susapnuos daugiausia. Kitą rytą pasipasakoję jie savo sapnus.

Pirmasis tarė: «Aš sapnavau visą lauką nusmailstyta adateruliu ir ten sto vėjęs žmogus pasakė, jog tas visas adatas aš sunaudosiu susiuvimui maišams pinigų, kurjuos aš netrukus gausiu.»

«O aš sapnavau — tarė antrasis — rašalo jūrą. Tas rašalas bus man reikalingas parašyti vienoj eilutėj mano pinigų skaičių.»

Trečiasis, kuris atidžiai klausėsi jų kalbos, nusišypsojo ir tarė: «Aš gi sapnavau, kad jūs abu mirėt ir mane paskyrė vieninteliu tartų paveldėtoju.»

Zmona:—Kur gi tu vakar taip su purvinai apsiaustą.

Vyras:—Mat, jis buvo įkritęs purvynan.

Zmona:—Tu galėjai jį pamesti?

Vyras:—Jokiu būdu, juk jis gerai buvo susėgats.

KO NEZINŲ KAPELIONAS

Bandeirantininkai skundžiasi, kad kapelionas nekatechizuoja mokslo metu

ju «vaikučių», ir jie negauna dėl to palydinėti. Kapelionas susjgraudino ir nu tarė katechizuoti Bandeirantės «vaikučius». Bet, o varge, savo pavarde būn deirantininkai neturį nė vieno vaiko! Patarkit, ką dabar kapelionui daryti? Kokiom pavardėm iš kurios karosinės kampe jis tari ieškoti Bandeirantės vaiku?

—Pone daktare! Aš baisiai kenčiu dėl dažno galvos skaudėjimo. Ką man patarsite?

—Išeiti už vyro.

—Ar tada praeis galvos skaudėjimas?

—Ne praeis, bet tik pereis vyro galvon.

POILSIO VALANDA

Atsakymas uždavinio nr. 11:

Sv. Petras sugrįžo pas šykštuolį ir tarė: Še, tauštai 200 reišų ir keblauk, kur išmanai!

Uždavinys nr. 12: Kas vandenyje yra žemė, o žemėje — vanduo?

LIETUVIAI! Visi kai vienas skaitykite "SVIESA"

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokitės ir skaitykit "Sviesą".

"Sviesą" yra tikriausias kiekvieno lietuvio išeivio draugas ir tarėjas.

"Sviesą" gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

"Sviesą" lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsirėškimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeina.

«SVIESOS» PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary P a s t a b a : Iš provincijos pinigų siųsti Redakatoriaus vardu.

Dr. B. K. Chipiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOS UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 aadr. ap. 4. [kertė rua Santa Efigenia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šokiadieniais nuo 3 iki 9 val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidujinių moterų ir psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERINIŲ LIGŲ. Greitas ir radikalus pagydymas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas. Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkän

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto] Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai. n e : Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak. Kalba lietuviškai.

Už apmokamus skelbimus
Redakcija neatsako.

D-ras Povilas Licciardi

Santa Casa gydytojas -- operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORÉOS ir REUMATIZMO astro ir kroninio. Sifilis ir venerinės bei odos ligos — VYRU IR MOTERU. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Naujas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERU LIGŲ. Gydymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val. Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu — (DIENA ir NAKTI) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

„Sviesą“ Ar žinai, kad

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto—prie laiptų ir ant kampo.
3. Bom Retire — p. Bausio krautuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinėj [Rua José Paulino, 109].
4. P. Kirilausko krautuvėj — Vila Anastacia.
5. P. Menkaičio krautuvėj — Anna.
6. Pas laikraščių platintojus ir
7. Pas «Sviesos» įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat
IR — Rua Cuoto de Magalhães ir kampas Rua José Paulino.

RIO DE JANEIRO MIESTE „SVIESA“ GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SÁ.

Vokietijų fotografijų įstaiga

„BERNARDO“
įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas nr. 108) Tel. 4-5667 SĂO PAULO

Jūs skaitote „Sviesą“? — Gerai Prenumeratą sumokėjote? — Gerai Paraginat pažįstamus jų prenumeruotus? Ne? — O, čia tai negerai! Dar šiandien nuneškite jiems savąjį numerį susipažinti ir paraginkite, kad užsiprenumeruotų. Jei bus reikalo, patys papėkite jiems tai atlikti. Padarysite kultūringą darbą!

Prancūzijoj nuo alkoholio kas metai miršta 100.000 žmonių?

Kinijoj dažnai parašomas ant paminklo šajja mirusiojo ir jį «nugydytuo» gydytojo vardas?

Japonijoj išeina 11.000 laikraščių, iš kurių 179 dienraščiai.

Rusijoj, nepaisant visos bedievių propagandos, iš 170 milijonų yra vos 2 milijonai bedievių sąjungos narių?

Cikagos (Šiaur. Amerikoje) laikraščiai visi iki vieno susitarė netalpinti teatrų, kinų ir kitų viešo pobūdžio pasilinksmintų skelbimų, jei reklamuose būtų iš padorumą įžeidžiančių figūrų ar jų rūbų?

Šiaurės Amerikoje yra 205.000 juodų katalikų, kurių tarpe darbuojasi 220 kunigų?

Prancūzų masonerija, paskelbus viešai dokumentus, kurie pakliavo į vieno laikraščio redakcijos rankas, ir iš kurių matyti, kokiu negarbingu priemonių jų ložos raginamos imtis prieš tikėjimą, neturi dabar kur dėti išgėdos akų?

„Sviesą“ šviečia į patamsius žodžio apšudullais, Kad mes eitume per amžius Lietuvos keliais!

Dėmesio!

Kas nori mokytis pianu skambinti, dainuoti ar muzikos teorijos, teatreipia ir chorvedj J. Stankūna, Villa Zellina, Rua Nove Nr. 5. Sąlygos prieinamos visiems. Atsilankykite — įsitikinsit. Kreiptis galima kasdien bet kuriuo laiku.

J. STANKŪNAS.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 a. dar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Tel. buto ir Consultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. Kalbama lietuviškai. RUA BARÃO DE ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9 Tel. 4-0715.

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

ELINIS "LIETUVIO" ŠMEIŽTAS

Jau du kartu su pasigardžijimu oficiozas kartoję, kad Kolonijos Kapelionams «užkliuvs» mokytojų ir tėvų komitetų posėdis Mokoje, ir jam išardyti jį «nugirdę ir atvedę vieną žinomą girtuoklių šeimą».

Ginčytis su žmonėmis, kurie nenusplovė vakarykščio melo nuo savo veido, neapsimoka iš viso. Tačiau prieš nešiliaujantį šmeižto kartojimą visu griežtumu dar kartą protestuojame. Ne išardyti, o nuraminti stengėsi įsistūbavusius tėvus Kapelionas. Tai šio kiekvienas, kas tamė posėdyje buvo, j kurį nieko neatsivedė ir nieko nei prieš tai nei po to negirdėme. Nerelkija manyti, kad «Lietuvio» žmonių priemonės būtina turi ir kiti vartoti. O žmones jau iki ribos nugirdė pati Brazilijos Lietuvių Sąjunga—jos taktika ir ne siliaujantį paskirų asmenų ir organizacijų šmeižimai.

Vis dėl to labai nuostabu, kad į šitokius dalykus neatkreipia dėmesio p. Konsulas Brazilijos Liet. S—gos garbės pirm—kas. o «Lietuvio» kaip tik yra minėtos sąjungos organas. Negi būtų laikomasi principo: šmeižk, šmeižk, o o vis kas nors prilips.

Kun. P. Ragažinskas.
KOLONIJOS KAPELIONAS.

EISI, AR NEISI PER DVARĄ—VISYVIEN GAUSI MUŠTI

Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pinigais leidžiamas «Lietuviškųjų namų» «Lietuvio» paskutiniu metu pradėjo rodyti didelio susirūpinimo pastoracijos reikalais, ypač vaikų katechizacija. «Lietuvio» redakcinė komisija daugumą yra mokytojai, kurių tarpe ir p. inspektorius. Siems žmonėms, Svetimo Ministerijos išleisti nuostatai, susitarus su dvasine vyresnybe, yra priinama žinoti. Svetimo Ministerijos yra nustatyta, kad vaikai turi būti katechizuojami atostogų metu. Jei jau vienoj mokykloj, kai kas mėgino kelti truksmą, tik dėl ne tą dieną atliktos tikybos pamokos, tai kas jau būtų jei per savaitę du, tris ar daugiau kartų vaikai katechizuojami ir negalėtų lankyti mokyklos. Tuomet vėl būtų šaukiama, kad kunigai trukdo mokyklos darbą. Villa Zelinoj, kur patogesnės, kaip kitur sąlygos jau apie pora mėnesių, kad du ar tris kartus per savaitę po pamokų susirenka vaikai ir yra katechizuojami. Kad «Lietuvio» to nežino—nieks nekaltas. Ko «Lietuvio» siekia besisijelodamas pastoracijos reikalais jau senai visiems aišku.

Kun. P. Ragažinskas
Kolonijos Kapelionas.

BENDRUOMENĖS KNYGYNE

Villa Zelinoj rua sete 58 knygų galima gauti skaityti šia tvarka: Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 lig 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 1 ligi 2 val. popiet.

Bendruomenės nariai per mėnesį moka po 500 reisų, nenariai kas mėnuo po 1 milreisą ir 5 milr. užstato. Surinkti pinigai skiriama knygų aptaisymui ir naujų knygų pirkimui

Ko toks be ūpo, ko nusiminė? Jei skaitai «Sviesą», tu—ne laukinai!

"GRUDO" POSEDŽIO NEBUS

Sauktas šį sekmadienį «Grūd» posėdis, kuriame būtų dalyvavę organizacijų ir spaudos atstovai, neįvyks.

PADĖKA

P. Naujauškui už 100 milr. aukų bažnyčiai dėkoju.
KOLONIJOS KAPELIONAS.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ S—GA NE VIEN MOKYKLU LAIKYTOJA

Praėjusios mokytojų konferencijos metu, svarstant mokyklų šelpimo fondo reikalus ir siūlius šio fondo uždavinius pavesti tvarkyti sąjungai, tai ta proga, Sąjungos atstovai pareiškė, kad Sąjungos veikimas apimam plačiau, kaip mokyklų reikalais.

Mokytojų konferencija su... alyvos šakele rankoje

Rugsėjo m. 2 d. Lietuvos Konsulate buvo mėnesinė mokytojų konferencija.

Pabaigoj mokslo metų numatyta surengti mokyklų šventę. Programoj bus gimnastikos pratimai, dainos, baigiamieji mokyklų diplomų įteikimas. Svarstyta lietuvių kalbos ir kūno kultūros reikalai mūsų mokyklose. Konkretaus nieko nenutarta.

Didesnio susidomėjimo sukėlė projektas, lietuviškų mokyklų reikalams fondo steigimas, kurį perskaltė mok. Bakšys. Sulig projektą to fondo nariams galėtų būti fiziniai ir juridiniai asmenys. Fondas nebūtų kokla nors savarankiška organizacija, bet tik, (kas ir įdomiausia) Brazilijos Lietuvių Sąjungos sekcija. Konferencijos dalyviams šiuo klausimu pasisakius, pasiūlyta su šiuo projektu duoti susipažinti laikraščių redakcijoms ir organizacijoms ir viešai visiems pasisakyti savo nuomonę.

Darbu tvarkoje buvo įtraukta ir praėjusį sekmadienį Parque das Nações Maironio mokykloj tėvų susirinkimas, kur buvo svarstyta, ir priimta re-

zoliuojai (Ji randasi ir «Lietuvio» redakcijoj), jei kunigai ir toliau taip elgisis, kišis į kolonijos gyvenimą, tai Maironio mokykloj nereiks tikybos pamokų. Pagrindas, rugpiūčio m.14 d. mokytojų ir mokyklų tėvų komitetų posėdžio metu kilęs skandalas prieš p. Mažu, p. Ciuyinską ir dar kai kuriuos asmenis.

Bandeirantįninkai per «Lietuvio» pradėjo «įtikinėti» kad tai buvęs «kunigelių» darbas, kad jie nugirdę plokščiame ir į susirinkimą ją atsivedę

Ir štai sulig «Lietuvio» grojimu, Maironio mokyklos mokinių tėvai pradėjo ir šokti ir išnešti rezoluciją prieš kunigus, kad jie būtų izoliuoti «tik» kolonijos gyvenimo ir uždaryti sakristijose, o visa kila, norima palikti tvarkyti Bandeirantej. Ir dabar, per konferenciją jau siūloma viską užmiršti, laikyti tik elliniu nesusipratimu. Išėjna, kad jei «Lietuvio» apimežė ir tuo šmeižtu pasinaudoję blogos valios žmonės padarė savos rūšies su tėvais demonstraciją, jūs nutilkit, vėl iki kito panašaus įvykio. Yra gyvenime momentų, kada galima eiti į kompromisus, bet yra ir momentų, kad kompromisai yra bailumo, drąsos stokos, neturėjimo reikalingos sąvagarbos, ženklų. Šie šlykštūs kaltinimai, provokacijos, jei jie viešai per spaudą, Bandeirantės «Lietuvio» išėjo, jie ten ir turi grįžti. Vis dėlto, dar yra prjemonių šitokiems reiškiniams išaiškinti ir kelias užkirsti.

Nuostabu, kad kolonijos galya per mokytojų konferenciją visų nesusipratimų kaltininku randa tik «šviesą», (iš bėdos ir «L. Aidą Braz») «Lietuvio», girdi, tik gynąsis. Bet tie, kurie sako kaltinimo kalbas «Sviesaj», turėtų žinoti, kad ir apgygnjimas yra nevienodas: Pagrjtais argumentais ir pagrjtais šlykščiu melu, provokacijomis, kaip kad daro «Lietuvio».

Vis dėlto, dar yra nemanantų aiškiau sakant nenorinčių matyti esamos padėties nenormalumų priežasties.

Koresp.

MIRĖ JONAS LAPĖNAS

Iš Lietuvos pranešama, kad staiga širdies liga, mirė Jonas Lapėnas, buvęs «Maisto» bendrovės direktorius ir tautninkų partijos pirmininkas. J. Lapėno vardas visuomenei gerai žinomas, tai buvo svarbiausia figura «Maisto» bendrovės byloje, kur jį, su kitais, buvo kaltinamas dėl didelių Maisto nuostolių. Jo byla buvo dar nebaigta, jis gavo 8 metų kalėjimo, bet apeliavo. Lapėnas buvo bene turtingiausias žmogus Lietuvoje.

ATVAŽIUOJA MINISTERIS AUKŠTUOLIS

Pirmadienį pro Santos pravažiavo iš Argentinos į Rio de Janeiro Ministeris Aukštuolis. Keliones tikslas įsteigti Rio de Janeiro Konsulatą, pasirašyti su Brazilijos vyriausybe kai kurias sutartis ir aplankyti Brazilijos Lietuvius. P. Ministeris, kaip praneša Argentinos lietuvių spauda lankys ir São Paulo lietuvių koloniją.

STATYS MOKYKLOS RUMUS

Buenos Ayreše, mokytojo Nalivai-kos iniciatyva yra sudarytas Tumo—Vaizganto mokyklos statybai fondas. Rugpiūčio m. 15 d. šiuo reikalu buvo sušauktas organizacijų ir spaudos atstovų susirinkim.mokyklos statybos reikalais. Iniciatoriams pavesta kitam posėdžiui paruošti konkretų statybos planą.

— Šios ir kitos savaitės São Paulo katalikų savaitraštis «O LEGIONARIO» talpinamas aprašymas reportażas iš São Paulo lietuvių kolonijos gyvenimo. Idėta klisė Villa Zelinos lietuvių bažnyčios euaplėnk esančiais namais ir kitų informacijų apie Lietuvos katalikų gyvenimą, organizacijas.

— BENDRUOMENĖS valdybos posėdis buvo rugpiūčio m. 28 d. Parelgomis pasiskirstė: Pirmninkas Kun. P. Ragažinskas, vice-pirmninkas — J. Paukštys, sekretorius—Stasys Butrimas, įzdininkas—Juozas Skorupskis, II-ras įzdininkas—Liudvikas Jermolavičius.

—Rugpiūčio m. 29 d. buvo valdybos ir statybos komiteto posėdis. Tarta si salės ir klebonijos statybos reikalais

— MENO SEKCIJOS pelnas kurįs bus gautas iš vakaro suruošto rugsėjo m. 11 d. bus skirtas bažnyčios suolams pirkti.

Tamsta žinai, ko kiti nežino. Pasakyk ir jiems: «Sviesa» — rimėiausias lietuvių laikraštis!

Žemės sklypai, namai, plytos.

Norėdami įsigyti žemės sklypą su namu ar be namo, visumet TEIRAUKITĖS PAS MANE, kur galėsite pasirinkti bet kurioje São Paulo priemiesčio dalyje (viloje) arba net miesto centre, labai geromis išsismokėjimo sąlygomis, su mažu įnašu arba visai be įnašo. Sakaros arti miesto vilose Promissão ir Mary. Gerai susisiekimas su miestu. Teiraukites laišku ar asmeniškai

P. GALVANAUSKAS

Praça Julio Mesquita, 60. S. PAULO. (prie Av. S. João ir Aurora.) Teiraujantis laišku, reikia įdėti atsakymui už 300 reisų pašto ženklą.

Naujai išrinkta L. K. Bendruomenės Valdyba, iš dešinės į kairę: Stasys Butrimas, Juozas Skorupskis, kun. Pijus Ragažinskas, Liudvikas Jermalavičius ir J. Paukštys.